

Шостко Олена Юріївна,

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри кримінології
та кримінально-виконавчого права,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, Україна, м. Харків
e-mail: shostkoolena@nulau.edu
ORCID 0000-0001-8433-462X*

doi: 10.21564/2414–990x.141.133428

УДК 343.9.024:328.8(477)

СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ ВИЯВЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УКРАЇНІ

Розглянуто основні кількісно-якісні статистичні показники, які відображають результати діяльності органів правопорядку та суду із виявлення корупційних правопорушень за період з 2014 по 2017 рр.

Ключові слова: корупція; кримінальні корупційні правопорушення; корупційні злочини; статистичні показники; латентність.

Шостко Е. Ю., доктор юридических наук, профессор, профессор кафедры криминологии и уголовно-исполнительного права, Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого, Украина, г. Харьков.

e-mail : shostkoolena@nulau.edu ; ORCID 0000-0001-8433-462X

Состояние и тенденции выявления уголовных коррупционных правонарушений в Украине

Рассматриваются основные количественно-качественные статистические показатели, которые отображают результаты деятельности органов правопорядка и суда по выявлению коррупционных правонарушений за период с 2014 по 2017 гг.

Ключевые слова: коррупция; уголовные коррупционные правонарушения; коррупционные преступления; статистические показатели; латентность.

Вступ. Корупція існувала завжди і притаманна будь-якій державі, однак її розміри і негативні впливи є доволі різними.

Корупція є одночасно і причиною, і наслідком слабкості держави. Унаслідок корупції руйнуються довірливі відносини в державі, а її розвиток зупиняється; це явище є основним чинником бідності й відсталості різних країн світу, величезного розшарування у доходах, на ній тримаються авторитарні режими. За даними Світового банку, від корупції страждає більшість населення країн, що розвиваються.

Нобелівський лауреат доктор Аріас Санчес вважає, що корупція – це таємна змова між державними службовцями і бізнесменами для досягнення протизаконних та аморальних переваг [Наведено за: 1, с. 355].

Корупція є особливо гострою проблемою для всіх транзитивних держав. Не є винятком і Україна. Перехідний період характеризується розбалансованістю різних елементів державного механізму, які перебувають або в стані стагнації, або у стані періодичних криз і конфліктів.

За оцінками впливової дослідницької організації «Глобальна фінансова доброчесність» (Global Financial Integrity– GFI), країни, що розвиваються, втрачають понад 1 трлн доларів на рік через «незаконні фінансові потоки», що існують завдяки злочинності та корупції. Ця швидко зростаюча цифра вже в 10 разів перевищує загальну суму іноземної допомоги, яку отримують ці країни [2]. Високий рівень корупції автоматично збільшує додаткові витрати на ведення бізнесу в країні.

Інституційні перетворення в нашій державі до цього часу дуже повільні. Реформа правоохоронних органів відбулась переважно на папері. Судова гілка влади так і не стала дійсно незалежною.

Аналіз останніх досліджень. Серед українських науковців стан і тенденції виявлення корупційних правопорушень досліджують О. В. Баганець (O. V. Bahanets), О. Ю. Бусол (O. Yu. Busol), В. М. Гаращук (V. M. Harashchuk), Б. М. Головкін (B. M. Holovkin), Л. А. Зубкова (L. A. Zubkova), О. М. Костенко (O. M. Kostenko), М. О. Маршуба (M. O. Marshuba), Д. С. Машлякевич (D. S. Mashliakevych), М. І. Мельник (M. I. Melnyk), В. О. Навроцький (V. O. Navrotskyi), Є. В. Невмержицький (Ye. V. Nevmerzhytskyi), В. Ф. Оболенцев (V. F. Obolentsev), А. С. Політова (A. S. Politova), М. І. Хавронюк (M. I. Khavroniuk), В. І. Шакурн (V. I. Shakurn). Однак у роботах вищезначених учених не повністю враховані новітні дані офіційної звітності.

Згідно зі ст. 20 Закону України «Про запобігання корупції» Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) готує проект щорічної національної доповіді щодо реалізації засад антикорупційної політики, який не пізніше 1 квітня подається до Кабінету Міністрів України, де мають відображатися статистичні дані про результати діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції [5]. Така доповідь була оприлюднена НАЗК у 2017 р. Вона містить статистичну інформацію щодо корупційних правопорушень за 2015 та 2016 рр. На час написання статті національну доповідь щодо реалізації засад антикорупційної політики за 2017 р. опубліковано не було.

Метою статті є розгляд основних кількісно-якісних статистичних показників, які характеризують результативність діяльності органів правопорядку і суду України на різних стадіях кримінального процесу щодо корупційних правопорушень за період з 2014 по 2017 рр.

Виклад основного матеріалу. На загальному рівні корупція є соціально-економічним явищем, у своїх конкретних проявах вона завжди має реальних виконавців. Корупцію складають різні види корупційних правопорушень, зокрема,

й порушення професійної етики, а також певні види поведінки, які потребують додаткового визначення законодавством.

Українське законодавство дає юридичне трактування терміна «корупція» у ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 р. Залежно від ступеня суспільної небезпечності окремих видів корупційної поведінки в Законі розрізняються корупційні правопорушення та правопорушення, пов'язані з корупцією.

Корупційні правопорушення повинні містити ознаки корупції і вчинятись особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції». За їх вчинення встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність.

Правопорушення, пов'язане з корупцією, – діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність [3].

Перелік адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, міститься у гл. 13-А Кодексу України про адміністративні правопорушення. До них належать, наприклад, такі дії як порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків (ст. 172-5) або невжиття заходів щодо протидії корупції (ст. 172-9) [4].

Найбільш небезпечним видом корупційних правопорушень є корупційні злочини (кримінальні корупційні правопорушення), які у своїй сукупності складають корупційну злочинність. Ми можемо її визначити як сукупність суспільно небезпечних діянь, учинених службовими і посадовими особами, працівниками підприємств, установ, організацій різних форм власності, які не є службовими особами, пов'язаних із одержанням неправомірної вигоди для себе, інших фізичних або юридичних осіб або із зловживанням повноваженнями, а також підкуп таких осіб з метою заохочення їх до виконання чи невиконання своїх службових обов'язків з боку пересічних громадян чи представників бізнесової спільноти. Законодавчого визначення поняття «корупційна злочинність» досі не існує.

Перелік корупційних злочинів наведений у примітці до ст. 45 КК України. До них належать склади злочинів з різних розділів КК України. Однак на думку деяких вчених, цей перелік є неточним і неповним. Наприклад, корупційними злочинами слід вважати діяння, передбачені статтями 189 і 206-2, якщо їх вчинено службовою особою з використанням службового становища [5, с. 25, 27].

Корупційні злочини не завжди вчиняються спеціальним суб'єктом. Зокрема, діяння, передбачені статтями 369, 369-2, 368-4 КК України можуть скоюватись будь-якою особою, тобто загальним суб'єктом. З точки зору міжнародно-правових документів, підкуп уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та прирівняних до них осіб є активною корупцією.

Найбільш небезпечним для держави і суспільства є ситуація, коли корупційні злочини вчиняють керівники державних, правоохоронних органів, органів місцевого самоврядування, які незаконно й неправомірно використовують свій державний статус для отримання переваг (політичних, економічних, соціальних тощо) для себе або близьких осіб. Саме вони належать до типу особливо злісного політичного корупціонера. Від інших злочинців подібні особи відрізняються обсягами і масштабністю владних можливостей для самозбагачення та отримання інших вигод [6].

До цього часу нам достеменно не відомі обсяги вчинених корупційних правопорушень в Україні, оскільки вони характеризуються найвищим рівнем латентності. Це зумовлено складністю виявлення окремих правопорушень (внаслідок зацікавленості двох сторін, наявності розгалужених дружніх стосунків тощо) і, відповідно, покарання винних осіб. Отже, переважна більшість корупційних правопорушень не відображена в офіційній статистиці. Тому приведені нижче статистичні дані можна вважати такими, що ілюструють виключно активність органів правопорядку щодо виявлення окремих проявів корупційної поведінки.

Офіційні статистичні дані містяться у Звіті про стан протидії корупції, (Форма № 1-КОР), який затверджено спільним наказом Генеральної прокуратури, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки, Міністерства доходів і зборів, Міністерства оборони, Державної судової адміністрації України 22 квітня 2013 р. № 52/394/172/71/268/60. Звіт складається із інформації щодо облікованих правопорушень, пов'язаних із корупцією (адміністративні корупційні правопорушення згідно з термінологією Звіту) та кримінальних корупційних правопорушень (злочинів).

Показники щодо окремих складів кримінальних корупційних правопорушень містяться також у Єдиному звіті про кримінальні правопорушення та Єдиному звіті про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, що їх формує Генеральна прокуратура України.

Розглянемо кількісно-якісні показники, що характеризують діяльність органів правопорядку із виявлення корупційних правопорушень за період з 2014 по 2017 рр., використовуючи дані Звітів про стан протидії корупції за відповідні роки [Див. за роками: 7].

Щодо правопорушень, пов'язаних з корупцією, то у 2014 р. до суду було направлено 2424 протоколів про адміністративні корупційні правопорушення, до відповідальності притягнуто 1914 осіб (штраф), у 2015 р. до суду було направлено 2147 таких протоколів, до відповідальності притягнуто 1720 осіб. У 2016 р. до суду було направлено 2994 протоколів, штраф накладено на 1900 осіб. У 2017 р. до суду було скеровано 5846 протоколів, на 4521 особу накладено штраф.

Таким чином, у 2017 р. у порівнянні з 2016 р. кількість протоколів, переданих до суду, збільшилась приблизно у 2 рази, а кількість оштрафованих – майже у 2,5 рази. Однак сума накладених штрафів є мізерною – 4 241 459 грн.

Таблиця 1

Відомості про осіб, які вчинили правопорушення, пов'язані з корупцією (2014–2017 рр.)

Посада	Категорії	Роки			
		2014	2015	2016	2017
Державні службовці		195	129	85	110
З них	1–2 категорій (I групи)	1	1	0	0
	3 категорії (II групи)	18	14	13	35
	4 категорії (III групи)	20	9	10	21
	5–7 категорій (IV, V групи)	156	105	62	54
Посадові особи місцевого самоврядування		322	318	537	332
З них	1–2 категорій (I групи)	0	2	1	1
	3 категорії (II групи)	14	7	22	15
	4 категорії (III групи)	170	147	228	180
	5–7 категорій (IV, V групи)	138	162	286	136

Щодо корупційних злочинів, то у 2014 р. до суду з обвинувальним актом було направлено 2381 кримінальне провадження. У 2015 р. до суду було скеровано 2441 кримінальне провадження. У 2016 р. число обвинувальних актів, направлених до суду, склало 2130, у 2017 р. – 2786, тобто їх кількість збільшилась на 17 % у порівнянні з 2014 р.

У 2017 р. виявлено 2400 осіб, що вчинили кримінальні корупційні правопорушення, що на 22 % більше, ніж у попередньому році. Більш детальну інформацію про склад підозрюваних за окремими категоріями посад див. у табл. 2.

Таблиця 2

Відомості про осіб, які вчинили кримінальні корупційні правопорушення (2014–2017 рр.)

Посада	Категорії	Роки			
		2014	2015	2016	2017
Державні службовці	1–2 категорій (I групи)	2	8	8	10
	3 категорії (II групи)	3	14	10	12
	4 категорії (III групи)	24	21	25	34
	5–7 категорій (IV, V групи)	233	234	188	131
Посадові особи місцевого самоврядування	1–2 категорій (I групи)	1	1	2	3
	3 категорії (II групи)	4	4	2	7
	4 категорії (III групи)	92	67	61	57
	5–7 категорій (IV, V групи)	55	70	53	57

Щодо структури корупційної злочинності, то найбільшу питому вагу мають злочини, передбачені ст. 368 КК України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою, до зміни КК України – одержання хабара). На другому місці – кримінальні корупційні правопорушення, передбачені ст. 191 КК України – привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.

Таблиця 3

Відомості про кримінальні корупційні правопорушення за статтями КК України (2014–2017 рр.)

Стаття КК України	Кількість осіб			
	2014	2015	2016	2017
ч.ч. 2–4 ст. 189	7	8	0	0
ч.ч. 2–5 ст. 191	524	470	382	655
ч.ч. 2–3 ст. 358	2	2	1	0
ст. 364	169	141	158	228
ст. 364-1	16	19	31	48
ст. 365	20	5	0	6
ст. 365-2	1	4	6	10
ч. 2 ст. 366	38	15	4	8
ст. 368	1038	838	860	808
ст. 368-2	1	1	6	1
ст. 368-3	66	60	29	38
ст. 368-4	13	17	12	24
ст. 369-2	122	162	242	230

Загальновідомо, що одним з основних показників ефективності роботи органів правопорядку і суду є кількість обвинувальних вироків за той чи інший вид злочину.

Зазначимо, що в 2016 р. у порівнянні з 2015 р. кількість засуджених осіб за вчинення корупційних злочинів зменшилась на 35 % (із 755 до 492 осіб). Але у 2017 р. число засуджених у порівнянні з минулим роком зросло втричі, до 1692 осіб. 50 % із них було призначено штраф як основне покарання. Позбавлення волі було призначено тільки 6 % винних (107 особам). Ця частка була майже така сама і в 2015–2016 рр. У 2014 р. даний вид покарання було призначено тільки 4 % винних.

Більше інформації щодо призначених видів покарань засудженим за кримінальні корупційні правопорушення у таблиці 4.

Види покарань, застосовані до засуджених осіб (2014–2017 рр.)

Основні покарання	Роки			
	2014	2015	2016	2017
Позбавлення волі на певний строк	35	59	32	107
Обмеження волі	16	10	5	20
Арешт	3	6	7	20
Виправні роботи	3	2	0	4
Штраф	227	333	291	849
Позбавлення права обіймати певні посади	0	0	0	2
Додаткові покарання				
Штраф	41	39	21	67
Позбавлення спеціального звання, рангу	75	53	37	92
Позбавлення права обіймати певні посади	522	475	275	907
Конфіскація майна	35	54	30	97

На наш погляд, кількість засуджених корупціонерів, а тим паче реально призначене покарання у виді позбавлення волі, є просто жалюгідними з огляду на те, що в Україні налічується приблизно 150 тисяч осіб, які посідають відповідальне та особливо відповідальне становище [8]. Число засуджених корупціонерів складає тільки 2,2 % від загальної кількості засуджених у 2017 р.

Зауважимо, до кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення у 2014–2016 рр. вищі посадові особи держави і державні службовці 1–2 категорії (1 групи) не притягувались. У 2017 р. було засуджено двох державних службовців цієї категорії. За означений період часу жодного народного депутата за вчинення кримінального корупційного правопорушення також не було засуджено.

Установлена сума матеріальних збитків від корупційних правопорушень (за закінченими кримінальними провадженнями) у 2017 р. склала 16,329 млрд грн. Однак красномовною є цифра відшкодованих збитків – 312 494 млн грн, тобто до бюджету держави повернуто тільки 2 % (!) від загальної суми завданих матеріальних збитків. Це ще один індикатор неефективності роботи органів кримінальної юстиції у сфері запобігання і протидії корупції.

Існують альтернативні джерела інформації, за якими можна вимірювати розбіжності між офіційно облікованими злочинами і латентними. До них належать анонімні опитування громадян, опитування експертів, різноманітні міжнародні рейтинги, дослідження неурядових організацій, публікації громадських організацій, журналістські розслідування тощо. Саме вони допомагають дізнатись про латентну складову корупційних правопорушень.

Особливо важливими у цьому контексті вважаємо оприлюднені громадськими організаціями результати перевірок е-деклараций посадовців, які дозво-

ляють опосередковано оцінити масштаби корупційних практик у країні, які є, на наш погляд, одним із показників можливого незаконного збагачення. Між тим, за даними Державної судової адміністрації, у 2015–2017 рр. за цей вид злочину немає засуджених осіб. Слід врахувати, якщо винна особа вчинила декілька злочинів, облік ведеться за статтею Кримінального кодексу України, яка передбачає більш суворе покарання.

Згідно з даними міжнародної організації «Transparency International», за індексом сприйняття корупції Україна вже багато років поспіль знаходиться наприкінці списку. У 2014 р. Україна посідала 144 місце (із 177 країн), у 2015 – 130 (із 168), 2016 – 131 (із 176), 2017 – 130–134 (із 180) [9].

Відповідно до даних, зібраних у результаті дослідження шахрайства аудиторською компанією Ernst & Young, Україна у 2017 р. посіла перше місце серед 41 країни Європи, Африки та Близького Сходу, а також Індії за рівнем корупції. У 2015 р. Україні перебувала на 7 місці. Причини такого регресу представники компанії вбачають у відсутності ефективної системи покарання, що поєднана з браком економічного зростання в країні [10].

Згідно з результатами опитування, проведеного у вересні-жовтні 2017 р., Центром аналізу та соціологічних досліджень Міжнародного республіканського інституту (IRI), США, 46 % українців називають корупцію в державному секторі головною проблемою для держави [11].

Останнє щорічне опитування, проведене Американською торговельною палатою серед представників компаній-членів цієї міжнародної організації щодо сприйняття рівня корупції, засвідчило таке. Корупція у 2017 р. залишалась проблемою для іноземного бізнесу в Україні. 91 % респондентів зазначили, що стикалися з корупцією під час ведення бізнесу в нашій країні, це на 10 % більше, ніж у 2016 р. 89 % опитаних вважають, що боротьба з корупцією є першочерговою для покращення бізнес-клімату в Україні [12].

Обговорення результатів. Усе зазначене свідчить про те, що існують «ножиці» між офіційно зафіксованими даними про виявлені кримінальні корупційні правопорушення та їх реальною поширеністю, наприклад, серед посадових і службових осіб державних і недержавних органів та установ у сучасній Україні. За альтернативними джерелами інформації, корупційні практики в Україні є широко розповсюдженими. Система кримінальної юстиції неспроможна адекватно виявляти, розслідувати, притягати до відповідальності корупціонерів, оскільки так само корумпована, як і інші державні інституції. Незважаючи на проголошені і частково проведені реформи, самоочищення органів правопорядку від корупціонерів не відбулось. Суб'єкти політичної корупції залишаються недоторканими. Вищенаведені статистичні дані показують викривлену «картину боротьби» з кримінальними корупційними правопорушеннями, які майже суцільно перебувають у латентному стані. Вони самі є показником «хвороби» системи контролю контролюючих.

Висновки. Вбачається, що рівень корупційних проявів не може бути зменшеним без цілеспрямованих заходів, які належать до загальносоціального запобігання.

Корупція є системним соціальним явищем в Україні. Вона не існує ізольовано від політичних, економічних, інших соціальних явищ, а органічно взаємопов'язана з ними. Виходячи з того, що у корупційних відносинах зацікавлені не тільки особи, уповноважені на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування та прирівняні до них особи, але й пересічні громадяни, важливою складовою є підтримка й заохочення їх до активної протидії цьому феномену. Тому держава має забезпечити надійні механізми захисту прав викривачів корупції.

Але в державі, де не працює принцип невідворотності кримінальної відповідальності за корупційні злочини, марно очікувати їх зменшення. Прийняття великої кількості нормативних актів, різноманітних стратегій (на центральному і місцевому рівнях) у сфері протидії корупції без дієвого правозастосування лише поглиблює розчарування й апатію громадян, збільшує їх скепсис щодо спроможності держави провести успішну антикорупційну реформу. І хоча збільшення числа спеціалізованих суб'єктів запобігання корупції автоматично не призводить до зменшення корупції, у сучасному українському вимірі без створення антикорупційного суду не обійтись. Науково обґрунтовані реформи сектору безпеки слід впроваджувати невідкладно. Вище керівництво держави мусить нарешті продемонструвати власну волю і цілеспрямовані дії до реального зменшення корупційних практик.

Список літератури:

1. Бусол О. Ю. Протидія корупційній злочинності в Україні у контексті сучасної антикорупційної стратегії : дис. д-ра юрид. наук. Київ, 2015. 470 с.
2. Developing countries lose \$1tn a year from 'illicit financial flows'. URL: <https://www.theguardian.com/global-development/2013/dec/13/developing-countries-illicit-financial-flows>.
3. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII (дата оновлення: 03.08.2017). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1–212²⁰) : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. № 51. Ст. 1122. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
5. Хавронюк М. І. Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства / за ред. М.І. Хавронюка. Київ : ВД «Дакор», 2016. 496 с.
6. Шостко О. Ю. Типологія осіб, що вчиняють корупційні злочини. *Транскордонна співпраця: проблеми та шляхи їх вирішення* : матеріали II Регіонального круглого столу. Одеса, 2017. С. 53–59.
7. Звіт про стан протидії корупції за 2017 р. ГО «Всеукраїнська ліга правників проти корупції». URL: <http://nocorrupt.com/download-materials>.
8. В Україні з'явився довідник з перевірки е-декларацій чиновників. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2371885-v-ukraini-zavivsa-posibnik-z-perevirki-edeklaracij-cinovnikiv.html>.
9. CPI. URL: <https://ti-ukraine.org/cpi/>.
10. Рейтинг корупції E&Y : Україна на першому місці серед 41 країни. URL: http://news.liga.net/ua/news/politics/14730211-reyting_korupts_e_y_ukra_na_na_pershomu_m_sts_sered_41_kra_ni.htm.
11. Public Opinion Survey of Residents of Ukraine. *International Republic Institute (IRI)*. URL: http://www.iri.org/sites/default/files/2017-11-28_ukraine_poll_presentation.pdf.
12. Опитування Палати щодо сприйняття корупції : створення Антикорупційного суду є пріоритетом № 1 для бізнесу. URL: <http://www.chamber.ua/uk/Media/News/8184>.

References:

1. Busol, O.Yu. (2015). Protydiia koruptsiinii zlochynnosti v Ukraini u konteksti suchasnoi antykoruptsiinoi stratehii. *Doctor's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
2. Developing countries lose \$1tn a year from illicit financial flows URL:<https://www.theguardian.com/global-development/2013/dec/13/developing-countries-illicit-financial-flows>.
3. Pro zapobihannia koruptsii: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 r. № 1700-VII. (2014). *Vidomosti Verkhovnoi Rady, art. 2056*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
4. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia vid 07.12.1984 r. № 8073-X. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy RSR, 51, art. 1122*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
5. Khavroniuk, M.I. (Ed.). (2016). *Nastilna knyha detektyva, prokurora, suddi: komentar antykoruptsiinoho zakonodavstva*. Kyiv: VD «Dakor» [in Ukrainian].
6. Shostko, O.Yu. (2017). Typolohiia osib, shcho vchyniaut koruptsiini zlochyny. *Transkordonna spivpratsia: problemy ta shliakhy yikh vyryshennia: proceedings of the II Regional Round table*. Natsionalna akademiia prokuratury Ukrainy. Odesa, 53–59 [in Ukraine].
7. Zvit pro stan protydii koruptsii za 2017 r. HO «Vseukrainska liha pravnykiv proty koruptsii». URL: <http://nocorrupt.com/download-materials> [in Ukrainian].
8. V Ukraini ziauvysia dovidnyk z perevirky e-deklaratsii chynovnykiv. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2371885-v-ukraini-zavivsa-posibnik-z-perevirki-edeklaracij-cinovnikiv.html> [in Ukrainian].
9. CPI. URL: <https://ti-ukraine.org/cpi/>.
10. Reitynh koruptsii E&Y: Ukraina na pershomu mistsi sered 41 krainy. URL: http://news.liga.net/ua/news/politics/14730211-reyting_korupts_e_y_ukra_na_na_pershomu_m_sts_sered_41_kra_ni.htm [in Ukrainian].
11. Public Opinion Survey of Residents of Ukraine. *International Republic Institute (IRI)*. URL: http://www.iri.org/sites/default/files/2017-11-28_ukraine_poll_presentation.pdf [in Ukrainian].
12. Opytuvannia Palaty shchodo spryiniattia koruptsii: stvorennia Antykoruptsiinoho sudu ye priorytetom № 1 dlia biznesu. URL: <http://www.chamber.ua/uk/Media/News/8184> [in Ukrainian].

Shostko O. Y., Doctor of Law, Full Professor, Professor of Department of Criminology and Penitentiary Law, Yaroslav Mudryi National Law University, Ukraine, Kharkiv.
e-mail : shostkoolena@nulu.edu ; ORCID 0000-0001-8433-462X

The Modern Status and Trends of Detection of Criminal Corruption Offenses in Ukraine

The article is devoted to the consideration of the main quantitative and qualitative statistical indicators of the results of activities of law enforcement bodies and courts in detection of corruption offenses for a period from 2014 to 2017. The annual official data show that 2400 people were exposed in committing criminal corruption offenses in 2017, which is 22 % more than in the previous year. The number of persons convicted for committed corruption crimes was as follows: in 2015 – 755, in 2016 – 492 persons, in 2017 the number has increased threefold – to 1692 persons. But only 6 % of the perpetrators were imprisoned (107 persons). 50 % of corruption cases were penalized by a fine as main punishment.

The author stressed the fact that in 2014–2016 top-ranked state officials and civil servants of 1–2 categories (the highest group) were not convicted for corruption criminal offenses. 2 civil servants of this category were convicted in 2017. For the mentioned term of time, no member of Verkhovna Rada was convicted of criminal corruption offenses either. Damages caused by criminal corruption offenses (after criminal proceedings finished by investigation) amounted to 16, 329 billion UAH (approximately 142,36 million Euros). Damages repaid amounted to 312,5 million UAH, which is approximately 2 % of the total amount of material damages. Finally, we conclude that the system of criminal justice cannot adequately detect, investigate, and prosecute corrupt officials since the system is just as corrupt as other state institutions. Despite the proclaimed and partly implemented reforms, the self-cleaning of law enforcement agencies from corrupt officials did not take place. Subjects of political corruption remain intact. The official statistics show a distorted «picture of the fight» with criminal corruption offenses, which are almost entirely in a latent state.

Keywords: corruption; corruption offenses; criminal corruption offenses; statistical data; latency.

Надійшла до редакції 15.05.2018 р.